Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (drugo vijeće)

13. prosinca 2017.*

„Javna služba – Osoblje EIB-a – Rok za tužbu – Razuman rok – Mirovine – Reforma iz 2008. – Ugovorna narav radnog odnosa – Proporcionalnost – Obveza obrazlaganja – Pravna sigurnost – Odgovornost – Neimovinska šteta”

U predmetu T-482/16 RENV,

Oscar Orlando Arango Jaramillo, djelatnik Europske investicijske banke, sa stalnom adresom u Luxembourgu (Luksemburg), i drugi djelatnici Europske investicijske banke čija se imena nalaze u Prilogu [1], koje zastupaju C. Cortese i B. Cortese, odvjetnici,

tužitelji,

protiv

Europske investicijske banke (EIB), koju su u početku zastupali, C. Gómez de la Cruz i T. Gilliams, zatim T. Gilliams i G. Nuvoli te naposljetku T. Gilliams i G. Faedo, u svojstvu agenata, uz asistenciju P.-E. Partscha, odvjetnika,

tuženik,

povodom zahtjeva na temelju članka 270. UFEU-a da se, s jedne strane, ponište odluke EIB-a, sadržane u obračunskim ispravama za isplatu plaće tužitelja za veljaču 2010., o povećanju njihovih doprinosa za mirovinsko osiguranje i, s druge strane, naloži EIB-u plaćanje simboličnog iznosa od jednog eura na ime naknade neimovinske štete koju su tužitelji navodno pretrpjeli.

OPĆI SUD (drugo vijeće),

u sastavu: M. Prek (izvjestitelj), predsjednik, E. Buttigieg i M. J. Costeira, suci,

tajnik: G. Predonzani, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 5. svibnja 2017.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: francuski

1 Popis drugih djelatnika Europske investicijske banke priložen je samo inačici dostavljenoj strankama.

Presudu [2]

1 Predmetni postupak nadovezuje se na presudu od 9. srpnja 2013., Arango Jaramillo i dr./EIB (T-234/11 P RENV–RX, u daljnjem tekstu: presuda povodom žalbe nakon preispitivanja, EU:T:2013:348), kojom je Opći sud (žalbeno vijeće) ukinuo rješenje od 4. veljače 2011., Arango Jaramillo i dr./EIB (F-34/10, u daljnjem tekstu: ukinuto rješenje, EU:F:2011:7) i vratio predmet Službeničkom sudu Europske unije.

2 Presuda povodom žalbe nakon preispitivanja nadovezala se na presudu od 28. veljače 2013., Arango Jaramillo i dr./EIB (C-334/12 RX-II, u daljnjem tekstu: presuda povodom preispitivanja, EU:C:2013:134), kojom je Sud, nakon što je utvrdio da je presuda od 19. lipnja 2012., Arango Jaramillo i dr./EIB (T-234/11 P, u daljnjem tekstu: preispitivana presuda, EU:T:2012:311), donesena povodom žalbe izjavljene protiv ukinutog rješenja, utjecala na jedinstvo prava Europske unije, ukinuo tu presudu i vratio predmet Općem sudu.

[omissis]

I. Prvostupanjski postupak i pobijano rješenje

18 Tužbom koju je tajništvo Službeničkog suda zaprimilo 26. svibnja 2010., upisanom pod oznakom F-34/10, tužitelji su pokrenuli postupak tražeći, s jedne strane, poništenje svojih obračunskih isprava za isplatu plaće za veljaču 2010. iz kojih proizlaze odluke EIB-a o povećanju njihovih doprinosa za mirovinski sustav i, s druge strane, da se EIB-u naloži plaćanje simboličnog iznosa od jednog eura na ime naknade pretrpljene neimovinske štete.

19 Zasebnim podneskom upućenim 20. srpnja 2010. tajništvu Službeničkog suda, EIB je na temelju članka 78. Poslovnika tog suda podnio prigovor nedopuštenosti i zatražio od njega da donese odluku o nedopuštenosti tužbe, bez ulaženja u raspravu o meritumu.

20 Žalitelji su u svojim očitovanjima na prigovor nedopuštenosti među ostalim tvrdili da bi, s obzirom na posebne okolnosti slučaja, a pogotovo u nedostatku pisanih odredaba o rokovima za podnošenje tužbe djelatnika EIB-a, stroga primjena roka općeg prava od tri mjeseca i deset dana za podnošenje tužbe utjecala na njihovo pravo na djelotvoran pravni lijek (pobijano rješenje, točka 18.).

21 Pobijanim rješenjem, donesenim na temelju članka 78. Poslovnika Službeničkog suda, navedeni sud odbacio je tužbu kao nedopuštenu zbog nepravodobnosti, bez provođenja usmenog postupka i bez odgađanja donošenja odluke o prigovoru do odluke o meritumu.

22 Kao što proizlazi iz točaka 15. i 16. ukinutog rješenja, Službenički je sud smatrao da je – uzimajući u obzir, s jedne strane, činjenicu da su odnosni djelatnici bili upoznati sa sadržajem svojih obračunskih isprava za isplatu plaće za veljaču 2010. tek 15. veljače 2010. i, s druge strane, dodatnog roka zbog udaljenosti od deset dana – rok navedenim djelatnicima za podnošenje tužbe istjecao u utorak, 25. svibnja 2010.

23 Službenički je sud u točki 17. navedenog rješenja primijetio da je njegovo tajništvo tužbu odnosnih djelatnika zaprimilo elektroničkom poštom tek u noći s utorka 25. na srijedu 26. svibnja 2010., točnije 26. svibnja 2010. u 0 sati.

24 Službenički je sud ukinutim rješenjem odbacio tužbu kao nedopuštenu. Utvrdio je u biti da je, s obzirom na to da je rok za podnošenje tužbe istekao 25. svibnja 2010., tužba odnosnih djelatnika koju je tajništvo zaprimilo elektroničkom poštom 26. svibnja 2010. u 0 sati, nepravodobna i stoga

2 Navedene su samo one točke presude za koje Opći sud smatra da ih je korisno objaviti.

nedopuštena. Nije prihvatio argumente navedenih djelatnika temeljene, s jedne strane, na povredi njihova prava na djelotvoran pravni lijek a, s druge strane, na postojanje nepredvidljivih okolnosti ili više sile.

II. Žalba Općem sudu

25 Dana 28. travnja 2011. žalitelji su tajništvu Općeg suda podnijeli, na temelju članka 9. Priloga I. Statutu Suda Europske unije, žalbu protiv ukinutog rješenja, koja je upisana pod oznakom T-234/11 P.

26 Žalitelji su svojom žalbom zahtijevali od Općeg suda da ukine to rješenje, odbije prigovor nedopuštenosti koji je u predmetu F-34/10 istaknuo EIB i da predmet vrati Službeničkom sudu kako bi odlučio o meritumu.

27 Nakon što je utvrdio da ni jedna stranka u roku od mjesec dana od dostave obavijesti o zaključenju pisanog dijela postupka nije podnijela zahtjev za zakazivanje ročišta, Opći je sud donio odluku o sporu bez provođenja usmenog dijela postupka.

28 Žalitelji u prilog žalbi navode tri žalbena razloga, prvi kao glavni i druga dva kao podredne. Prvi žalbeni razlog temeljio se na pogrešci koja se tiče prava u tumačenju pojma „razuman rok" za podnošenje tužbe u prvostupanjskom postupku, te osobito na povredi načela proporcionalnosti, kao i na povredi prava na djelotvornu sudsku zaštitu. Drugi žalbeni razlog temeljio se na pogrešci koja se tiče prava u tumačenju primjenjivih postupovnih odredaba, osobito onih koje se odnose na postojanje nepredvidljivih okolnosti. Treći žalbeni razlog temeljio se na iskrivljavanju dokaza koji su podneseni Službeničkom sudu u cilju dokazivanja postojanja nepredvidljivih okolnosti, kao i na povredi pravila o izvođenju dokaza i organizaciji postupka u prvom stupnju.

29 Opći je sud u preispitivanoj presudi odbio žalbu na temelju činjenice da su žalbeni razlozi žalitelja u jednom dijelu nedopušteni, a u preostalom dijelu neosnovani.

30 Za potrebe odbijanja prvog, glavnog žalbenog razloga, Opći je sud utvrdio da je Službenički sud u ukinutom rješenju na situaciju žaliteljâ ispravno primijenio pravilo prema kojem bi, analogijom s rokom za žalbu iz članka 91. stavka 3. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju), rok od tri mjeseca načelno trebalo smatrati razumnim kako bi djelatnik EIB-a podnio tužbu za poništenje njegova akta kojim mu je nanesena šteta (preispitivana presuda, točka 27.).

31 U istoj točki 27. preispitivane presude, Opći je sud zaključio „*a contrario* […] da svaku tužbu koju djelatnik EIB-a podnese nakon proteka roka od tri mjeseca, koji se zbog udaljenosti produljuje za deset dana, treba načelno smatrati podnesenom u nerazumnom roku". Dodao je da je to tumačenje *a contrario* dopušteno „jer se samo strogom primjenom postupovnih pravila kojima se određuje prekluzivni rok može zadovoljiti uvjet pravne sigurnosti i potreba izbjegavanja svake diskriminacije ili arbitrarnog postupanja u sudovanju".

32 U točki 30. navedene presude, Opći je sud odbio argumentaciju odnosnih djelatnika da je Službenički sud primjenu načela poštovanja razumnog vremena, koji je po svojoj naravi fleksibilan i otvoren za konkretno odvagivanje odnosnih interesa, zamijenio točnim rokom od tri mjeseca, koji se primjenjuje strogo i općenito. Smatrao je, među ostalim, da je Službenički sud samo primijenio „pravno pravilo […] koje jasno i precizno proizlazi iz tumačenja *a contrario* sudske prakse" Općeg suda navedene u točki 27. navedene presude, odnosno pravila kod kojeg je riječ o posebnoj primjeni načela poštovanja razumnog roka u sporovima između EIB-a i njegovih djelatnika, koji su u velikoj mjeri bili slični sporovima između Unije i njezinih dužnosnika i članova osoblja. Opći je sud dodao da „navedeno pravilo, koje se temelji na općoj pretpostavci da je razdoblje od tri mjeseca načelno dovoljno da se

djelatnicima EIB-a omogući da procijene zakonitost njegovih akata kojima se zadire u njihov položaj i, ako je potrebno, pripreme svoje tužbe, ne nalaže sudu Unije koji ga mora primjenjivati da uzme u obzir okolnosti svakog slučaja niti, posebice, da konkretno odvaguje odnosne interese".

33 U točkama 33. do 35. preispitivane presude, Opći se sud na to obrazloženje glede određivanja roka za podnošenje tužbe pozvao kako bi isključio uzimanje u obzir navodnog prekida napajanja električnom energijom koji je odgodio slanje tužbe, i okolnost da je EIB propustio ispuniti svoju obvezu određivanja točnog i pouzdanog roka za podnošenje tužbe, kao i određene druge posebne okolnosti predmetnog slučaja na koje se pozivaju odnosni djelatnici.

34 U točkama 41. do 43. navedene presude, Opći je sud također odbio argumentaciju odnosnih djelatnika temeljenu na povredi načela proporcionalnosti i prava na djelotvornu sudsku zaštitu.

35 Naposljetku, Opći je sud u točkama 51. do 58. preispitivane presude odbio žalbeni razlog odnosnih djelatnika temeljen na odbijanju Službeničkog suda da okolnosti koje su ih dovele do nepravodobnog podnošenja tužbe kvalificira kao nepredvidljive okolnosti ili višu silu. U točkama 59. do 66. te presude, Opći je sud također odbio prihvatiti žalbeni razlog navedenih djelatnika temeljen na iskrivljavanju dokaza koji se odnose na postojanje nepredvidljivih okolnosti ili više sile.

III. Preispitivanje Suda

36 Nakon prijedloga prvog nezavisnog odvjetnika, Sud (posebno vijeće predviđeno člankom 123.b Poslovnika Suda, u verziji primjenjivoj na dan prijedloga) utvrdio je odlukom od 12. srpnja 2012. (C-334/12 RX) da treba preispitati presudu Općeg suda. U skladu s tom odlukom, preispitivanje se treba odnositi na pitanje je li, s jedne strane, preispitivana presuda utjecala na jedinstvo ili dosljednost prava Unije kada je Opći sud kao žalbeni sud pojam „razuman rok", u kontekstu podnošenja tužbe za poništenje od strane djelatnika EIB-a protiv njegova akta kojim im je nanesena šteta, tumačio kao rok čije prekoračenje ima za posljedicu nepravodobnost, te stoga i nedopuštenost tužbe, a da sud Unije nije uzeo u obzir posebne okolnosti predmetnog slučaja, i, s druge strane, je li takvo tumačenje pojma „razuman rok" protivno pravu na učinkovit pravni lijek iz članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

37 Presudom povodom preispitivanja Sud je ukinuo preispitivanu presudu nakon što je utvrdio da je ona doista utjecala na dosljednost prava Unije kada je Opći sud kao žalbeni sud pojam „razuman rok", u kontekstu podnošenja tužbe za poništenje od strane djelatnika EIB-a protiv njegova akta kojim im je nanesena šteta, tumačio kao rok u trajanju od tri mjeseca čije prekoračenje ima za posljedicu nepravodobnost tužbe i stoga njezinu nedopuštenost, a da se od suda Unije nije zahtijevalo da uzme u obzir okolnosti predmetnog slučaja (presuda povodom preispitivanja, točke 26., 27. i 54.).

38 Sud je također utvrdio da je tim iskrivljavanjem pojma razumnog roka odnosnim djelatnicima onemogućeno da prava koja se odnose na njihova primanja brane djelotvornim pravnim lijekom pred sudom u skladu s uvjetima predviđenim u članku 47. Povelje o temeljnim pravima (presuda povodom preispitivanja, točka 45.).

39 Smatrajući međutim da krajnji odgovor na pitanje o dopuštenosti tužbe žaliteljâ, a posebice odgovor na pitanje je li tužba u smislu sudske prakse koja je u skladu s načelom prava na djelotvoran pravni lijek bila podnesena u razumnom roku, ne proizlazi iz činjeničnog stanja na kojem se temeljila preispitivana presuda, Sud je odlučio da ne može donijeti konačnu odluku u postupku u skladu s člankom 62.b Statuta Suda Europske unije. Slijedom navedenog, odlučujući o troškovima postupka preispitivanja, Sud je vratio predmet Općem sudu kako bi ocijenio je li rok u kojem su žalitelji podnijeli tužbu Službeničkom sudu bio razuman uzimajući u obzir sve okolnosti predmeta (presuda povodom preispitivanja, točke 56. do 59.).

IV. Žalba pred Općim sudom nakon preispitivanja

40 U skladu s člankom 121.a Poslovnika Općeg suda od 2. svibnja 1991., posljedica presude povodom preispitivanja bila je ponovno vraćanje ovog predmeta Općem sudu.

41 U svojim očitovanjima o zaključcima koje je glede rješenja spora moguće izvući iz presude povodom preispitivanja, žalitelji su među ostalim zahtijevali od Općeg suda da prihvati prvi žalbeni razlog i na tom temelju ukine ukinuto rješenje, zbog činjenice da je njihova tužba pred Službeničkim sudom podnesena u razumnom roku s obzirom na sve okolnosti predmeta (presuda povodom žalbe nakon preispitivanja, točka 21.). EIB je među ostalim zahtijevao od Općeg suda da vrati predmet Službeničkom sudu, a podredno da odbije žalbu nakon potvrde da je tužba koju su tužitelji podnijeli pred Službeničkim sudom bila nedopuštena zbog nepravodobnosti, jer je bila podnesena u roku koji nije bio razuman s obzirom na sve okolnosti predmeta (presuda povodom žalbe nakon preispitivanja, točka 20.).

42 Presudom povodom žalbe nakon preispitivanja Opći je sud prihvatio prvi dio prvog žalbenog razloga koji su žalitelji istaknuli u prilog svojoj žalbi, a koji se temelji na tvrdnji da je Službenički sud u pobijanom rješenju počinio pogrešku koja se tiče prava u tumačenju pojma „razuman rok” za podnošenje tužbe u prvostupanjskom postupku. Stoga je prihvatio žalbene razloge i ukinuo ukinuto rješenje, bez donošenja odluke o drugom dijelu prvog žalbenog razloga te o drugom i trećem žalbenom razlogu. Usto, Opći je sud, utvrdivši da se o sporu ne može konačno odlučiti, vratio predmet Službeničkom sudu kako bi ponovno donio odluku o tužbi (presuda povodom žalbe nakon preispitivanja, točke 22., 35. i 36.).

V. Prvostupanjski postupak nakon vraćanja predmeta

43 Dopisom od 8. kolovoza 2013., tajništvo Službeničkog suda je, u skladu s člankom 114. stavkom 1. Poslovnika Službeničkog suda, pozvalo stranke da dostave svoja pisana očitovanja o presudi povodom žalbe nakon preispitivanja.

44 Tužitelji su 27. rujna 2013. podnijeli Službeničkom sudu svoja očitovanja i zahtjev za prekid postupka.

45 Dopisom od 3. listopada 2013., tajništvo Službeničkog suda potvrdilo je primitak tih očitovanja i obavijestilo tužitelje da će se o zahtjevu za prekid postupka odlučiti kasnije. Istoga je dana prenijelo ta očitovanja tužiteljâ EIB-u, obavijestivši ih o roku za podnošenje svojih očitovanja. EIB je 12. studenog 2013. podnio svoja očitovanja.

46 Dopisima od 14. travnja 2014., tajništvo Službeničkog suda obavijestilo je stranke o svojoj odluci da odgodi donošenje odluke o prigovoru do odluke o meritumu te je pozvalo EIB da podnese odgovor na tužbu.

47 EIB je 21. svibnja 2014. podnio odgovor na tužbu.

48 Tužitelji su 11. srpnja 2014. podnijeli repliku.

49 EIB je 22. kolovoza 2014. podnio odgovor na repliku.

[omissis]

51 Rješenjem od 6. veljače 2015., Arango Jaramillo i dr./EIB (F-34/10 RENV–RX, neobjavljeno, EU:F:2015:6), nakon što su stranke saslušane, postupak pred Službeničkim sudom prekinut je do proglašenja odluka kojima se okončava postupak u predmetima T-240/14 P, Bodson i dr./EIB, i T-241/14 P, Bodson i dr./EIB.

52 Dopisima od 4. ožujka 2016., tajništvo Službeničkog suda obavijestilo je stranke da je, nakon proglašenja presuda od 26. veljače 2016., Bodson i dr./EIB (T-241/14 P, EU:T:2016:103), i od 26. veljače 2016., Bodson i dr./EIB (T-240/14 P, EU:T:2016:104), postupak nastavljen te ih je pozvalo da podnesu očitovanja o mogućim posljedicama tih presuda.

53 Tužitelji su 25. travnja 2016. podnijeli svoja očitovanja. Tajništvo Službeničkog suda obavijestilo je 1. lipnja 2016. EIB o svojoj odluci da ne uloži u spis očitovanja koja je potonji podnio nepravodobno.

[omissis]

55 U skladu s člankom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2016/1192 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o prijenosu na Opći sud nadležnosti za odlučivanje u prvom stupnju o sporovima između Europske unije i njezinih službenika (SL 2016., L 200, str. 137.), predmet F-34/10 RENV-RX prenesen je na Opći sud u stanju u kojem se nalazio 31. kolovoza 2016. Predmet je evidentiran pod brojem T-482/16 RENV te je dodijeljen drugom vijeću.

56 Na raspravi održanoj 5. svibnja 2017. saslušana su izlaganja stranaka kao i njihovi odgovori na postavljena pitanja Općeg suda.

VI. Zahtjevi stranaka

57 Tužitelji od Općeg suda zahtijevaju da:

– odbije EIB-ov prigovor nedopuštenosti;

– podredno, odgodi odluku o prigovoru nedopuštenosti do odluke o meritumu;

– poništi odluke EIB-a, sadržane u obračunskim ispravama za isplatu plaće tužitelja za veljaču 2010., o povećanju njihovih doprinosa za mirovinsko osiguranje, s jedne strane, osnovice za izračun navedenih doprinosa, a, s druge strane, koeficijenta za izračun, izraženog u postotku navedene plaće koja podliježe odbitku;

– naloži EIB-u plaćanje simboličnog iznosa od jednog eura na ime naknade neimovinske štete koju su tužitelji navodno pretrpjeli;

– EIB-u naloži snošenje troškova.

58 EIB od Općeg suda zahtijeva da:

– odbaci tužbu za poništenje kao nedopuštenu;

– podredno, odbije zahtjev za poništenje kao neosnovan;

– stoga, odbije zahtjev za naknadu štete;

– naloži tužiteljima snošenje troškova.

VII. Pravo

A. Dopuštenost tužbe

59 Tužitelji tvrde da je, uzimajući u obzir sve okolnosti predmeta, tužba podnesena u razumnom roku. Riječ je o složenom i važnom predmetu. Osim toga, EIB nije odredio rokove za podnošenje tužbe. Osoblju nije ni točno priopćio tekst mirovinske reforme. Naposljetku, njihovo postupanje nije bilo ni nerazumno ni protupravno.

60 EIB osporava tu argumentaciju. Prema njegovu mišljenju, složenost i važnost ovog predmeta ne opravdavaju dopuštenost tužbe. Osim toga, tužitelji nisu dokazali da su postupali s dužnom pažnjom. Naposljetku, osoblje je bilo jasno i precizno obaviješteno o reformi prije njezina stupanja na snagu.

61 Valja podsjetiti da ni jedan tekst prava Unije ne sadržava navode o roku za podnošenje tužbe koji se primjenjuje na sporove između EIB-a i njegovih djelatnika. Stoga, u članku 41. Pravilnika o osoblju nije propisan rok za podnošenje tužbe, nego se samo navodi nadležnost suda Unije za odlučivanje o sporovima između EIB-a i njegovih službenika.

62 Međutim, usklađivanje između, s jedne strane, prava na djelotvornu sudsku zaštitu koje predstavlja temeljno načelo prava Unije i nalaže da pojedinac ima na raspolaganju dovoljno vremena kako bi procijenio zakonitost nekog akta kojim mu je nanesena šteta i kako bi se u slučaju potrebe mogao pripremiti za vođenje postupka, i, s druge strane, zahtjeva za pravnom sigurnošću, koji nalaže da protekom određenog roka akti koje donose tijela Unije postaju konačni, nalaže da postupci pred sudovima Unije budu pokrenuti u razumnom roku (vidjeti rješenje od 6. prosinca 2002., D/BEI, T-275/02 R, EU:T:2002:306, t. 31. i 32. i navedenu sudsku praksu).

63 Stoga valja ispitati može li se smatrati da je ova tužba podnesena u razumnom roku.

64 U skladu sa sudskom praksom, „razumnost” roka treba uvijek ocijeniti s obzirom na sve okolnosti predmeta i osobito s obzirom na važnost spora za odnosnu osobu, složenost predmeta i postupanje uključenih stranaka (vidjeti presudu povodom preispitivanja, t. 28. i navedenu sudsku praksu). Iz toga slijedi da se ne može pretpostaviti da unaprijed određeno razdoblje općenito predstavlja razuman rok (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 12. svibnja 2010., Bui Van/Komisija, T-491/08 P, EU:T:2010:191, t. 62.).

65 U tom smislu, valja podsjetiti da iz sudske prakse proizlazi da, iako se rok od tri mjeseca predviđen člankom 91. stavkom 3. Pravilnika o osoblju primjenjuje samo na sporove između institucija Unije i njihovih dužnosnika ili članova njihova osoblja, a ne na sporove potpuno unutarnje naravi između EIB-a i njegovih djelatnika, među ostalim one u kojima potonji zahtijevaju poništenje akata EIB-a koji na njih negativno utječu, taj je rok relevantno mjerilo usporedbe, s obzirom na to da su prvonavedeni sporovi po naravi slični drugonavedenim te i jedni i drugi podliježu sudskom nadzoru na temelju članka 270. UFEU-a (presuda od 23. veljače 2001., de Nicola/EIB, T-7/98, T-208/98 i T-109/99, EU:T:2001:69, t. 100.).

66 Uzimajući u obzir pojam razumnog roka, kao što je naveden u točki 64. ove presude, navedeni rok od tri mjeseca iz članka 91. stavka 3. Pravilnika o osoblju ne može se po analogiji primjenjivati kao prekluzivni rok za djelatnike EIB-a kada podnose tužbu za poništenje protiv njegova akta koji na njih negativno utječe (presuda povodom preispitivanja, točka 39.).

67 U ovom je slučaju među strankama nesporno da je rok za podnošenje tužbe protiv pobijanih odluka sadržanih u obračunskim ispravama za isplatu plaće za veljaču 2010. počeo teći u ponedjeljak 15. veljače 2010., odnosno prvog sljedećeg radnog dana nakon uvođenja navedenih obračunskih

isprava u računalni sustav EIB-a Peoplesoft, odnosno u subotu, 13. veljače 2010. Prema njihovu mišljenju, tužitelji su sadržaj svojih obračunskih isprava za isplatu plaće za veljaču 2010. mogli saznati 15. veljače 2010.

68 Tužbu tužitelja u ovom postupku tajništvo Službeničkog suda zaprimilo je elektroničkom poštom 26. svibnja 2010. u 0 sati, odnosno tri mjeseca i 11 dana nakon dana kada su se tužitelji mogli upoznati s navedenim obračunskim ispravama za isplatu plaće.

69 Glede okolnosti ovoga predmeta koje valja uzeti u obzir prilikom ispitivanja je li ta tužba podnesena u razumnom roku, kao prvo, valja podsjetiti da tužitelji osporavaju odluke sadržane u njihovim obračunskim ispravama za isplatu plaće od veljače 2010. i ističu prigovor nezakonitosti prijelazne uredbe i memoranduma o razumijevanju. Pravna pitanja ovog spora ne odnose se stoga samo na prava i obveze tužitelja, nego i, šire, na načelo i način provedbe reforme mirovinskog sustava EIB-a, koji može imati značajne posljedice na financiranje i funkcioniranje navedenog mirovinskog sustava. Osim toga, budući da se predmet odnosi na više aspekata reforme mirovinskog plana EIB-a, on je u određenoj mjeri složen.

70 Kao drugo, kao što je utvrdio Službenički sud u ukinutom rješenju (točke 12., 17. i 21.), iz spisa proizlazi da je tužba podnesena putem elektroničke pošte 25. svibnja 2010. u 23.59, a tajništvo Službeničkog suda ju je zaprimilo na svoju adresu elektroničke pošte 26. svibnja 2010. u 0 sati, i da su tužitelji prilikom njezina podnošenja bili upoznati sa sudskom praksom navedenom u točki 65. ove presude. Osim toga, nakon što su primili obavijest tajništva Službeničkog suda o upisu tog predmeta u registar, tužitelji su, utvrdivši da je u toj obavijesti kao datum podnošenja tužbe naveden 26. svibnja 2010., zatražili od tajništva Službeničkog suda da taj datum zamijeni onim od 25. svibnja 2010., što upućuje na volju tužitelja da podnesu tužbu u roku za koji smatraju da se „pretpostavlja razumnim” prema navedenoj sudskoj praksi.

71 Uzimajući u obzir, s jedne strane, posebne okolnosti slučaja navedene u prethodnim točkama i, s druge strane, sudsku praksu kojom je u korist tužitelja uspostavljena čvrsta presumpcija razumnosti okvirnog roka od tri mjeseca za podnošenje tužbe (vidjeti, u tom smislu, stajalište nezavisnog odvjetnika Mengozzija u predmetu Preispitivanje Arango Jaramillo i dr./EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2012:733, t. 49., presudu od 23. veljače 2001., De Nicola/EIB, T-7/98, T-208/98 i T-109/99, EU:T:2001:69, t. 101. i 107., i rješenje od 6. prosinca 2002., D/EIB, T-275/02 R, EU:T:2002:306, t. 33., vidjeti također točku 65. ove presude), produljenog za deset dana zbog udaljenosti, tužbu tužitelja podnesenu u ovom slučaju u roku od tri mjeseca i jedanaest dana valja smatrati podnesenom u razumnom roku.

72 S tim u svezi valja istaknuti da se rok od tri mjeseca za podnošenje tužbe, kao što proizlazi iz sudske prakse navedene u točki 65. ove presude, produljen za deset dana zbog udaljenosti, ne može primjenjivati u ovom slučaju kao prekluzivni rok, nego može samo poslužiti kao relevantno mjerilo usporedbe. Također treba utvrditi da EIB nije iznio nikakav argument kojim bi dokazao da je prekoračenje tog roka za jedan dan (odnosno samo nekoliko sekundi u noći s 25. na 26. svibnja 2010.) dovoljno da taj rok više ne bi bio „razuman”, na način da bi ta razlika mogla stvarno ugroziti zahtjev pravne sigurnosti, u skladu s kojim akti koje donesu tijela Unije nakon proteka određenog roka postaju konačni.

73 Međutim, EIB s tim u svezi tvrdi da svako prekoračenje roka od tri mjeseca treba opravdati, da kriteriji važnosti spora i složenosti ovoga predmeta govore u prilog primjeni „maksimalnog” roka od tri mjeseca i deset dana u ovom slučaju, da tužitelji nisu opravdali primjenu roka za podnošenje tužbe koji je dulji od navedenoga i da bi, u ovom slučaju, primjena takvog roka od tri mjeseca i deset dana omogućila tužiteljima da na odgovarajući način pripreme svoju tužbu ne dovodeći u pitanje svoje pravo na djelotvoran pravni lijek. S obzirom na razmatranja navedena u prethodnim točkama, te argumente treba odbiti.

74 S obzirom na prethodno navedeno, ovu tužbu treba proglasiti dopuštenom.

[omissis]

Slijedom navedenoga,

OPĆI SUD (drugo vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. **Tužba se odbija.**

2. **Oscaru Orlandu Arangu Jaramillu i drugim djelatnicima Europske investicijske banke (EIB) čija se imena nalaze u Prilogu nalaže se snošenje troškova ovog postupka.**

3. **EIB-u se nalaže snošenje troškova u predmetima F-34/10, T-234/11 P i T-234/11 P RENV–RX.**

Prek Buttigieg Costeira

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 13. prosinca 2017.

Potpisi